

Putevima etno svenirja

Vojvodina - Srbija

Sadržaj

Vojvodanska etno korpa

Keramika Ras prezentuje nas

Kičenje stakla

Umetnost od slame

Beli vez za beli svet

Fino tkanje ravnicaško

Terakota veća od života

"Nairna" Koračica

Magična kuruzorina

Bezbrojne radionice ŠOSO "Milan Petrović"

Najsladi suvenir za kraj

Dalje putevima, etno suvenira

Vojvodanska etno korpa

Vojvođanski ravničarski ambijent iznedrio je u prošlosti, a sada održava i razvija, tradicionalnu umetnost izrade etno suvenira. Mnoštvo vrednih ruku izrađivalo je dela narodne umetnosti, da bi vremenom anonimnost napustili oni najumešniji.

Pletena generacijama, grandiozna vojvođanska etno korpa, oslikana multikulturalnošću i tolerancijom, kipti od mađarskih kulinarskih specijaliteta, rumunske muzike, slovačke naive, srpskog tkanja, bunjevačke slame, rusinskog veza, pesme Roma... Putnici namirnici oboručke grabe iz njenog sadržaja i svojim dalekim domovima nose flaširane napitke, tegle kompota i slatkog, trofeje sa svinjokolja, majice, kačkete, priveske, šolje, umetničke fotografije, nošnje i lutkice, predmete iz kućne upotrebe (kecelje, stolnjake, štucne), maketu vetrenjače ili đerma.

Puneći kofere globtrotera vojvođanski suvenir preuzima odgovornu funkciju ambasadora najdraže nam ravnice i glasnogовори о нјеној лепоти и слави.

Keramika Ras prezentuje nas

Nije moguće naplatiti zahvalnost onih kojima se, negde u belom svetu, pri pogledu na jedan mali predmet od gline, bude sećanja na detinjstvo i drage ljudi koje su ostavili i kojima se dugo neće vraćati.

Mala porodična keramička radionica Ras, u Sremskim Karlovcima, idealno je mesto za prikaz ručne izrade različitih predmeta i tradicionalnih suvenira od keramike. Osim demonstracije načina izrade, omogućena i kupovina suvenira. Počelo se, kao i sve što je iskreno, iz hobija, izradom slika od

keramike, koje su plenile jednostavnošću jedinstvene tehnike. Sledi otkrivanje čudesnog sveta ikona prikazanih u keramici. Iz potrebe da se sačuva duh i lepota vojvođanskog sela i seoskog načina života krenulo se ozbiljnije u posao. O kasnijim uspesima govore brojne nagrade i priznanja za najbolje suvenire zarađene proteklih godina.

Kontakt:
Aleksandar Ranković
Tel.: 021/881 803

Kontakt:
Turistička organizacija
opštine Sremski Karlovci
Tel.: 021 882 127
www.karlovci.org.rs

Kičenje stakla

Sledeća stanica na našem putu vojvođanskih etno suvenira jeste veština umetničkog oslikavanja stakla. Ona podrazumeva posebnu tehniku kreativnog rada, ručnog graviranja i slikanja stakla, porcelana i ogledala. Ovakvi unikatni radovi redovno se izlažu na raznim lokalnim i međunarodnim sajmovima, izložbama i sličnim svetkovinama. A rado se i kupuju.

Kontakt:
Umetnička radionica "Unikat"
Klinec Magdolna
Novosadska 344
21 235 Temerin

Kontakt:
"Agalma" - slikanje na staklu
Vojvođanska 15, Sombor
Osnivač: Vesna Čičovački
Tel.: 025/483 306,
064/251 2410

Kontakt:
Vitraž "Ganić"
Balkanska 2a, Sombor
Osnivač: Drago Ganić
Tel.: 063/205 520

Umetnost od slame

Jedinstvena slamarska umetnost dolazi nam sa severa Bačke iz bogate narodne umetnosti Bunjevaca. Devojke su, pre više od stotinu godina, na strnjištima nakon žetve, od zlatnih vlati pšenične slame, počele plesti prstenje, perlice i različite ukrase, kako bi okitile svoje narodne nošnje za proslavu završetka žetve - Dužijancu. Od tog vremena tradicija izrade umotvorina od slame prenosi se sa kolena na koleno u krugu proslavljenih slamarki.

Slike nastale pletenjem i građenjem reljefnih oblika u kombinaciji s nizanjem i apliciranjem slame na podlogu, oslikavaju prizore ravnice, salaša i starih običaja. Tehnika rada iziskuje golemo strpljenje i preciznost. Da bi se posmatrač uverio da boja slame ima bezbroj nijansi, u karakterističnoj igri svetla i senki, potreban je talenat i individualni pečat. Izuzetno vredna dela obrela su se u muzejskim, crkvenim i privatnim zbirkama u svetu. Subotičke slamarke imaju zvaničnu potvrdu svetskih etnologa da su jedinstvene na području Evrope.

Likovno udruženje slamara amatera "Subotica" - LUSA, organizuje radionice za usavršavanje slamarske tehnike i likovnu koloniju naive u tehnići slame. Neki radovi sa ove kolonije našli su se i na venecijanskom Bijenalu arhitekture.

Kontakt adresa:
Save Šumanovića 2
24 000 Subotica

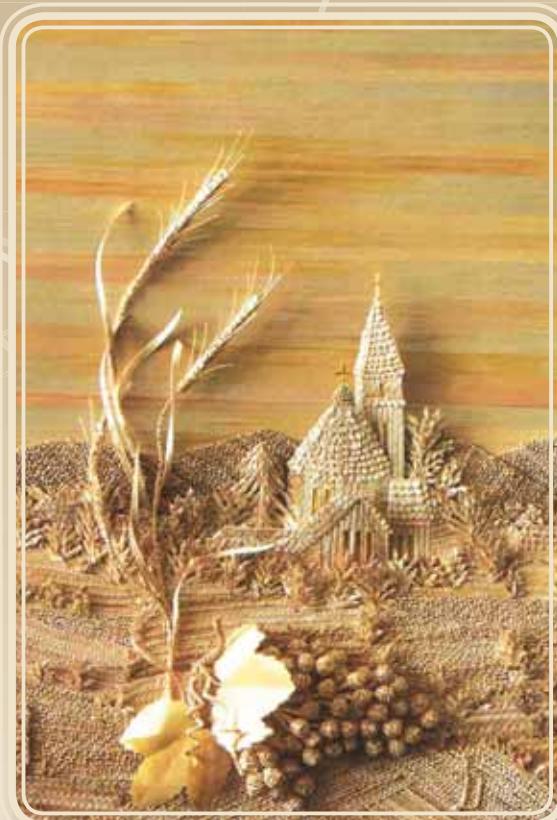
Znamenita je slamarska sekcija iz sela Tavankut, gde postoji i stalna izložba, a za vreme svečanosti Dužijance, u julu, organizuje se kolonija slamarki. Ako ih posetite, moći ćete da vidite proces nastanka slika, a možda i naučiti tehniku izrade proizvoda od slame.

Kontakt:
Tel.: 064/148 81 63
www.matijagubec.org.yu
mgubec@eunet.yu

Ivana Dulić, slamarka
24 000 Subotica
Segedinski put 17
Tel.: 024/541 716

Jelena Balzam, slamarka
Skerlićeva 61
24 000 Subotica
Tel.: 024/551 898
065/319 319 1
j.balzam@eunet.yu

Beli vez za beli svet

Uduhu negovanja starih zanata, hobi postaje ozbiljan posao koji jača turistički potencijal regije. Ručno vezenim tradicionalnim predmetima za kuću, stolnjacima, zavesama, kuhinjskim krpama, maramicama, jastučnicama, u poslednje vreme pridružuju se, istovetnom tehnikom rađene, futrole za mobilne telefone i naočare. Posebnu poslasticu predstavljaju vezene korice za notese, kuvare, spomenare, foto albume i jelovnike za kafane.

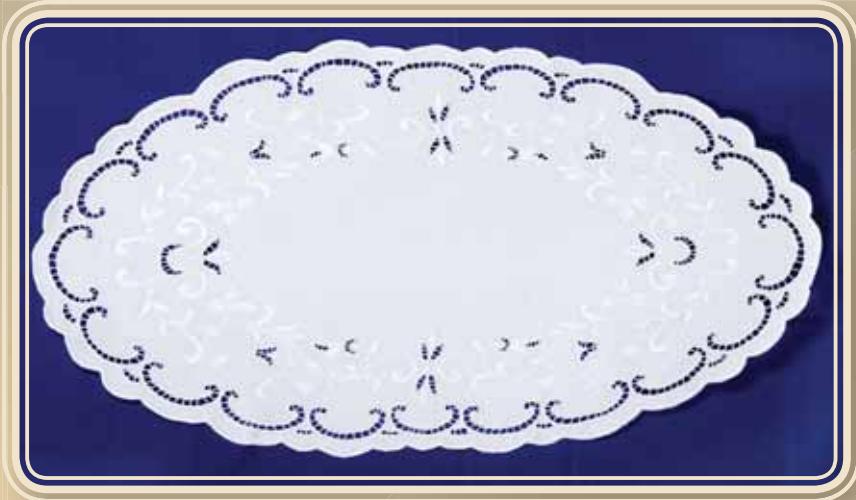

Kontakt:
Koviljka-Seka Živanov
ul. Mitropolita Stratimirovića
Sremski Karlovci
Te.: 021/881 379
064/432 79 71

Kontakt:
"Stil 2" proizvodnja dekorativnih šešira,
rukavica, beli vez
Kralja Petra I 28, Sombor
Osnivač: Sonja Joković
Tel.: 025/36 884

Kontakt:

Umetnička radionica za trukovanje i vez

"Vez-Violeta"

Vlasnik Fijat Violeta

Vinogradska 4

Ečka

Tel.: 023/881 105

063/71 03 789

Fino tkanje ravnicaško

Vojvođanski razboji daruju nam šarene čilime, torbe i prekrivače sa simbolima vinove loze, cvetnim motivima, venčićima, stilizovanim potkovicama, religioznim simbolima i dr. Vredne tkalje osmišljavaju prostirke od krpe i rogoza, pletu čarape i pulovere od vune, izrađuju stolnjake i ukrasne miljee od konca.

U Bezdalu, gradiću na obali Dunava, nalazi se, u Evropi jedinstvena tkačnica svilenog damasta "Novitet-Dunav". U njoj se svi proizvodi izrađuju ručno na drvenim razbojima iz 19. veka. Ručno tkani svileni damast, stolnjaci, nadstolnjaci, salvete i navlakte za posteljinu predstavljaju unikat. Tkačnica je pod zaštitom države kao kulturno dobro. Za posetioce se organizuje obilazak proizvodnog pogona i kupovina proizvoda po fabričkim cenama.

Udruženje tkalja iz Sremskih Karlovaca očuvanje tradicije tkačkog zanata neguje edukacijom mladih.

Kontakt:
Tanja Latković
Sremski Karlovci
Tel.: 064/381 13 53

Kontakt:
Žrtava fašizma 2, 25270 Bezdan
Tel.: 025/810 137 i 810 930
e-mail: info@novitet-dunav.co.yu
URL: www.novitet-dunav.co.yu

Kontakt:

Zadruga za proizvodnju suvenira
"Banatski suvenir"
ul. Teplička br. 20
Zrenjanin
Tel.: 023/535 627

Kontakt:
Klub ljubitelja ručnih radova
Novosadska 403
21 235 Temerin
Tel.: 021/842 642

Udruženje građana "Vredne ruke Novog Sada" neguje tradicionalnu ručnu radinost sa ciljem edukacije mladih ljudi. Članovi udruženja bave se ručnim vezom, pletenjem, heklanjem, izradom čipki, oslikavanjem stakla, svile, izradom odevnih predmeta i etno suvenira.

U Zrenjaninu deluje Zadruga za proizvodnju suvenira "Banatski suveniri", u okviru koga se trude da ukažu na činjenicu da su rukotvorine jedinstveni spoj starog i novog, ukrasnog i upotrebnog.

Kontakt:

Udruženje "Vredne ruke Novog Sada"
Marija Dragišić
Tel.: 021/431 012
063/822 7 558

Terakota veća od života

Dobar majstor, umetnik, sposoban je da uzdigne prirodan materijal iz svoje prizemnosti. Sretni komad gline, rođen duboko u tami, kupa se u svetu dana i osmehu zadovoljnog turiste koji ga je kupio kao suvenir.

U samostalnoj radnji za izradu grnčarije "Terracotta" ručno se izradjuju unikatne neglazirane posude za cveće, lampe sa postoljem, vase, čupovi, ukrasne i upotrebljene posude i sl. Originalnog dizajna, uz upotrebu prirodnih materijala, kanapa, bambusa, školjki doprinose životu u skladu sa prirodom.

Kontakt:
Bogdanović Julijana
Pariske komune 7, 23000 Zrenjanin
023/565 455

"Naivna" Kovačica

Metropola naive - Kovačica, svetski je poznata po vrhunskim slikarima naivne umetnosti. Široko srce i čista duša zemljoradnika pretapa se u umetničku viziju, idilični prikazi prošlosti, života na seoskim ulicama i dvorištima, rada na njivi.... Svaki "naivac" u sebi nosi autentičnost, originalno slikarsko pismo prepoznatljivog rukopisa. Izlažući svoje slike na svim meridijanima Martin Jonaš, Zuzana Halupova i mnogi drugi proslavili su Kovačicu, slikajući je.

Galerija Naive u Kovačici, otvorena još 1955. godine kao prva ove vrste u našoj zemlji. U kompleksu galerije nalaze se i brojni ateljei samih slikara.

Kontakt:
Tel.: 013/661 157

Gospodin Pavel Babka idejni je tvorac projekta "Etno-centra" u Kovačici, čiji je pokrovitelj UNESCO, a osnovna ideja je upoznavanje sa tradicionalnim zanatima, zaboravljenim zanimanjima i autentičnim proizvodima slovačkog naroda.

Kontakt:
www.babka-center.com Tel.: 013/661 522

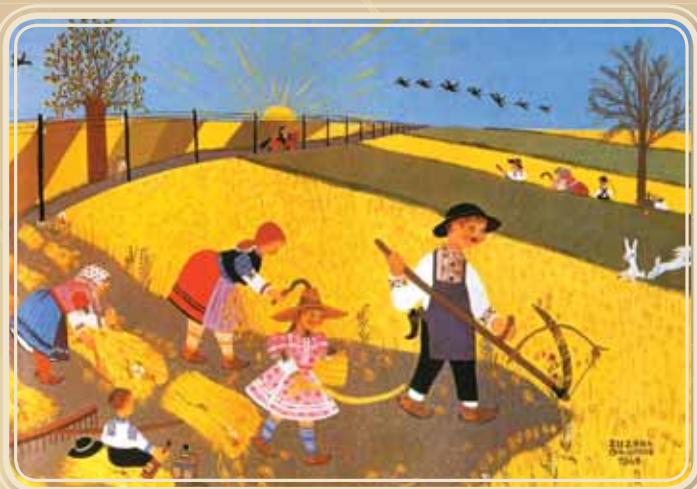
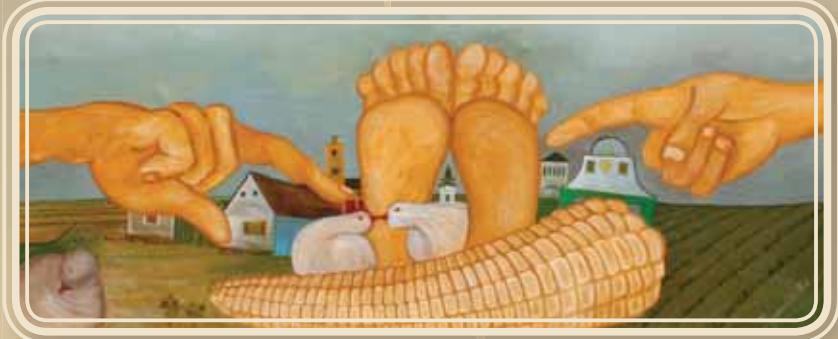
U Kovačici, duže od 50 godina deluje "Udruženje žena" koje se bave ručnim radom, organizacijom izložbi ručnih radova, takmičenja u spravljanju nacionalnih jela i kolača. Postoji i stalna, bogata postavka ručnih radova, narodnog veza i nošnji. Svaki turista može da se uključi u izradu pomenutih umotvorina.

Jan Nemček je najpoznatiji profesionalni graditelj gudačkih instrumenata u našoj zemlji. Do sada je izradio preko 300 instrumenata po najstarijoj metodi (violina, viola, violončela i tamburaških instrumenata).

Katarina Đurišova je poznata po bojenoj keramici. Samo tanjira je oslikala preko 4000 komada. Njeni predmeti nalaze se u kolekcijama širom sveta. Omiljeni motiv joj je bogati kolorit nacionalne nošnje oslikan specifičnim arhaičnim likovnim izrazom.

Kontakt:
Turistička organizacija opštine Kovačica
Maršala Tita 50
26 210 Kovačica, Srbija
Tel.: 013/660 460
Fax.: 013/660 490
office@took.org.yu
www.took.org.yu

Kontakt:
Mikulaš Eva,
lutkice od šaše
Janka Čmelíka 46
26 215 Padina
Tel.: 013/667 560

Kontakt:
Kolarik Janko
cvetni aranžmani
od šaše
Janka Čmelika 52
Tel.: 013/667 856
Kovačica

Magična kuruzovina

Najveće je dostignuće narodne umetnosti pojava stavljanja prirodnih materijala iz ravničarske zemljoradničke svakodnevnice u službu umetnosti. To je kuruzovinu-stabljiku biljke kukuruza stavilo rame uz rame sa mermerom, uljanim bojama ili naliv perom, sve jedno.

Zato što se i od nje mogu kreirati prekrasni aranžmani, venčići, lutkice ili buketi

Kontakt:

Marta Radoš

Suveniri od kukuruzovine

Narodnog fronta 22

21 000 Novi Sad

Tel.: +381 21/63 62 086

Bezbrojne radionice SOŠO "Milan Petrović"

Plemenita misija Škole za osnovno i srednje obrazovanje "Milan Petrović" jeste kontinuirana edukacija i rehabilitacija dece sa smetnjama u razvoju i osoba sa invaliditetom od rođenja do uključivanja u društvenu zajednicu (uzrasta od 3 do 50 godina). Trenutno se radi sa oko 900 korisnika i to na engleskom, francuskom, srpskom, mađarskom, slovačkom i romskom jeziku.

Kontakt škole:
Braće Ribnikar 32
Tel.: 021/6621 314
www.smp.edu.yu

Na adresi Branka Bajića 10 u Novom Sadu nalaze se sledeće specijalizovanje radionice u okviru SOŠO "Milan Petrović":

Tkačka radionica

Izrada unikatnih, dekorativnih tkanina od raznih materijala, za odevne i upotreбno-dekorativne predmete za domaćinstvo.

Krojačka radionica

Šivenje, izrada i vezenje unikatnih odevnih modela, šivenje modela u etno stilu (bluzice), uslužno šivenje i vez

Grnčarska radionica

Izrada unikatnih proizvoda od gline.

Knjigoveznička dorada

Radionica knjigovezničke dorade i papirne konfekcije (koričenje, restauracija, kaširenje, izrada papirne konfekcije).

Radionica za izradu proizvoda od recikliranog papira (izrada albuma pozivnica, čestitki...)

Kontakti za navedene radionice su:
Tel.: 021/4726 117, 021/4726 116
www.mestozamene.org.yu

Najslađi suvenir za kraj

ako najslađi od svih, liciderski zanat je u izumiranju. U malobrojnim preostalim liciderskim radionicama Vojvodine proizvode se liciderska srca, lizalice, bonbone, razni drugi slatkiši, ali i sveće. Svaki proizvod se izrađuje ručno, a mnogi od njih su unikatni. Posetiocima je omogućeno da vide proces šaranja liciderskih srca, dok je proces proizvodnje najstrože čuvana tajna.

U radionici je dozvoljeno i probati slatkiše, bez obaveze kupovine.

Međutim, još nije zabeležen slučaj da je neki turista izašao praznih ruku.

Kontakt:

Žarko Đurđulov
Generala Drapšina Kikinda
Tel.: 0230/24 128

Kontakt:

Medokolačar "Janović"
ručno rađene bombone
i lizalice tradicionalnom
metodom
Beogradska 1, Sombor
Osnivač: Stevan Janović
Tel.: 025/25 163
063/516 611

Kontakt:

"Crveno srce"
ručna proizvodnja
liciderskih srca,
bombona, sveća

Branka Radičevića 2, Sombor
Osnivač: Aleksandar Janović -
medokolačar
Tel.: 025/437 034
063/713 9033

Dalje putevima etno suvenira

Poštovani,

Zajedno smo prešli jedan turistički put vezan za bogato etno nasleđe Vojvodine, za ovu priliku uobličeno u suvenirima.

*Postoje i druge turističke rute.
I sve se, barem negde, preklapaju.
Jer u Vojvodini drugačije i ne može.*

Pređeni put je raznovrstan, ali nije kompletan. Suvenir Vojvodine treba zajedno da obogatimo, a svako naseljeno mesto u Vojvodini treba da ima svoj zaštitni turistički znak, suvenir u skladu sa sopstvenim karakteristikama. Svi materijali su već odavno tu, mnogo pre nas, treba samo malo jače uroniti u onu vojvođansku Etno korpu sa početka priče.

Turistička organizacija
Vojvodine

Izdavač:

Udruženje građana „NEVORT“

Za izdavača:

Stojan Janković, predsednik

Urednici:

Jasmina Beljan Iskrin, Nataša Pavlović, Dragica Samardžić

Dizajn:

Intergraf, Novi Sad

Tekst:

Slavko Matić

Štampa:

Intergraf, Novi Sad

Projekat realizovan pod pokroviteljstvom:

Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja,

Turističke organizacije Vojvodine,

Pokrajinskog sekretarijata za privredu i

Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo

Udruženje građana „Nevort“

Miloša Crnjanskog 2, 21000 Novi Sad

Tel.: +381 63 34 24 15

E-mail: nevort@neobee.net

